INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

POLICY PAPER

Prosinec 2025

Praha v zrcadle Dana Browna

Martin Zeman

Shrnutí

Dan Brown zasadil děj svého románu Tajemství všech tajemství do Prahy. Tím otevřel české metropoli jedinečnou příležitost stát se novou kulturní destinací na mapě světového literárního turismu. Podobně jako Paříž, Řím či Florencie může i Praha těžit z propojení literatury, kultury a cestovního ruchu v dobrodružstvích profesora Langdona. Brownův román tak může sloužit jako impuls ke změně vnímání českého hlavního města a přilákat nový typ návštěvníků.

Hlavní body

- Román Tajemství všech tajemství situuje klíčové části děje do Prahy. Díky tomu získává česká metropole mimořádnou celosvětovou pozornost a řadí se po bok měst, jako jsou Paříž, Florencie či Řím, která Brownovy romány v minulosti zpopularizovaly.
- Kulturní turismus představuje významnou ekonomickou příležitost. Literární a filmové fenomény dokážou proměnit vnímání destinací, zvýšit jejich prestiž a generovat dlouhodobé příjmy.
- Praha již naráží na své kapacitní limity v cestovním ruchu. Brownův román nabízí možnost přesměrovat poptávku a přilákat kulturně orientované návštěvníky s vyšší kupní silou.

Dan Brown patří mezi nejúspěšnější současné autory. Podařilo se mu vytvořit vlastní literární univerzum s postavou profesora Roberta Langdona, který se stal celosvětovým kulturním fenoménem přesahujícím hranice literatury (Rao, 2020). Kdykoli Brown zasadí svůj thriller do konkrétního města, jeho ulice ožívají nejen na stránkách knihy, ale i v reálném světě. Ve svém nejnovějším románu Tajemství všech tajemství situuje děj do Prahy. Dřívější romány jako Šifra mistra Leonarda (2003), Andělé a démoni (2000) či Inferno (2013) zásadním způsobem ovlivnily mainstreamové vnímání měst, v nichž se odehrávají – Paříže, Říma a Florencie. Je zřejmé, že kniha může fiktivní postavy přenést do skutečných ulic konkrétního místa a někdy dokonce ovlivnit i trasy leteckých spojů. Ukazuje se, že hranice mezi kulturním artefaktem a marketingovým fenoménem je často tenčí, než se může zdát.

Nejnovější román Tajemství všech tajemství (2025) zasazuje převážnou část děje do prostředí českého hlavního města. Sám autor označuje tuto knihu za „milostný dopis Praze“. Čtenář se ocitne ve Vladislavském sále Pražského hradu, v barokní knihovně Klementina, projde se po Karlově mostě, opakovaně navštíví židovskou čtvrť nebo kostnici v Kutné Hoře. Praha se tak symbolicky zařazuje do pomyslného panteonu měst Dana Browna. Toto zasazení má nejen kulturní význam, ale také výrazný ekonomický rozměr: Praha i celá Česká republika získávají nečekanou světovou vizibilitu bez jediné investice do marketingu.

Právě literární a filmový turismus dokáže zásadně ovlivnit vnímání destinace. Umí probudit zájem nových segmentů návštěvníků a přímo generovat turistickou poptávku. Praze se tak otevírá nečekaná a zároveň unikátní příležitost stát se destinací, která zvýší svou atraktivitu mezi čtenáři Dana Browna – tedy milovníky literatury, symboliky a historie.

Dosah tvorby amerického autora je přitom mimořádný. Celosvětově prodal více než 250 milionů výtisků svých knih v 56 jazykových verzích. Tři jeho romány byly zfilmovány (Šifra mistra Leonarda, Andělé a démoni, Inferno v režii Rona Howarda) a jeden byl adaptován do televizního seriálu (Ztracený symbol, minisérie stanice Peacock). Samotné filmy vynesly v kinech přes 1,5 miliardy dolarů (Louis, 2022).

Kulturní turismus

Literární, filmový či herní turismus představuje specifickou formu kulturního turismu, v jehož rámci se návštěvníci zajímají o místa spojená s fikčními díly, jejich autory či samotnými postavami. Nejde přitom pouze o symbolický rozměr – návštěvníci se často chtějí stát součástí příběhu, který formoval jejich představivost či identitu, mnohdy už od dětství. Literární, filmová i herní fikce se tak stávají novým způsobem, jak mapovat města a regiony.

Mezi nejznámější globální destinace tohoto typu turismu patří Londýn, nerozlučně spjatý se světem Harryho Pottera od J. K. Rowlingové. Přestože Londýn patřil mezi tři nejnavštěvovanější evropské metropole již před vydáním potterovské série, právě tyto příběhy výrazně proměnily podobu návštěvnosti. Stanice King’s Cross, Millennium Bridge či Leadenhall Market proslavil čarodějnický učeň, který z literárních stránek pronikl do kulturní identity města a každoročně přitahuje tisíce turistů.

Dalším příkladem je Nový Zéland coby filmová Středozem ze série Pán prstenů a Hobit. Zemi se mimořádně úspěšně podařilo využít popularitu filmových sérií a vytvořit celé turistické trasy a atrakce – patrně nejznámější z nich je Hobitín. Současný turismus na Novém Zélandu dokazuje, že filmová fikce může mít dlouhodobý ekonomický přínos, neboť propojuje propagaci krajiny s kulturní a filmovou imaginací. Podobný efekt zaznamenal chorvatský Dubrovník, který se stal kulisou pro seriál Game of Thrones coby fiktivní Králův přístav. Chorvatsko díky tomu získalo nový a atraktivní image, zejména v USA, jenž přetrvává i po skončení seriálu.

Na tuto formu filmového a literárního turismu dnes navazuje i fenomén herního turismu, tedy cestování motivované populárními videohrami. Výrazným českým příkladem s mezinárodním dosahem je série Kingdom Come: Deliverance I (2018) a II (2025) od pražského studia Warhorse Studios. Hra známá svou realistickou rekonstrukcí středověkých českých měst dosáhla celosvětově více než osmi milionů prodaných kusů, přičemž druhý díl překonal již v dubnu 2025 hranici 3 milionů prodaných kopií. Děj her se odehrává v prostředí Sázavy, Ratají nad Sázavou, Talmberka a Kutné Hory (Kuttenberg). Podle dat agentury CzechTourism došlo v těchto lokalitách k výraznému meziročnímu nárůstu zájmu turistů. Ve svém vrcholu vzrostla návštěvnost Suchdola o 310 %, Kutné Hory o 250 % a hradu Trosky o 290 % (CzechTourism, 2025).

Obdobný efekt lze pozorovat i v destinacích spojených s hlavní postavou Brownových románů, profesorem Robertem Langdonem. Po vydání Šifry mistra Leonarda dramaticky vzrostla návštěvnost pařížského Louvru. Jedním z nejvýraznějších příkladů však zůstává skotská Rosslyn Chapel, která se v románu objevuje jako klíčové místo hledání Svatého grálu. Tento efekt přetrvává i více než dvacet let po vydání knihy – ještě v roce 2024 uvedlo 72 % návštěvníků, že knihu četli nebo viděli film, a 43 % z nich přiznalo, že Šifra mistra Leonarda výrazně ovlivnila jejich rozhodnutí kapli navštívit (Rosslyn Chapel Trust, 2024). Podobně román Andělé a démoni zvýšil počet turistů v Římě a po vydání Inferna zaznamenala Florencie nárůst kulturního turismu o více než 10 %.

Praha a nový typ kulturního turismu

Zvýšení návštěvnosti Prahy v důsledku románu Tajemství všech tajemství lze očekávat ve dvou vlnách. První z nich nastane v nejbližších měsících, kdy se čtenáři knihy vydají do metropole s cílem navštívit konkrétní místa spjatá s dějem. Druhá vlna by mohla přijít v souvislosti s plánovanou filmovou adaptací. Společnost Netflix, jedna z největších streamovacích platforem současnosti, již zakoupila filmová práva a připravuje minisérii, která by mohla dosáhnout ještě širšího publika než samotná kniha.

Zajímavým lakmusovým papírkem, podle něhož lze sledovat vliv románu na pražský turismus, jsou obchody se suvenýry. Ty jsou dnes zaplněné především českým sklem, matrjoškami a dalšími více či méně kýčovitými předměty. Suvenýr s pražským Golemem je však, s výjimkou několika obchůdků v židovské čtvrti, spíše raritou. Není divu, legenda o Golemovi dosud v mezinárodním kontextu nedosáhla větší popularity. Jenže právě Dan Brown ve svém románu s tímto příběhem aktivně pracuje a Golema převtělil do jedné z hlavních postav příběhu. Je tedy jen otázkou času, kdy pražské obchody se suvenýry začnou nabízet i figurky Golema.

České hlavní město ovšem z hlediska počtu turistů další nárůst nezbytně nepotřebuje. Již v roce 2024 dosáhl počet ročních návštěvníků osmi milionů, což odpovídá úrovni před pandemií, a město se dlouhodobě řadí mezi deset nejnavštěvovanějších destinací Evropy. Praha proto nepotřebuje více turistů, nýbrž jiný typ turistů.

Obrovský potenciál, který vznikl díky Brownovu dílu, je třeba vhodně využít a zaměřit se na přesměrování poptávky, například od v Praze oblíbených bachelor či stag parties (rozluček se svobodou) k turismu spojenému s literární, symbolickou a kulturní rovinou Brownova příběhu. Výhodou tohoto typu turismu je především to, že přitahuje bonitnější klientelu s vyšším sklonem ke spotřebě. Na rozdíl od masového cestování zaměřeného na zábavu a noční život přináší kulturní návštěvnost vyšší přidanou hodnotu, zároveň omezuje negativní externality jako jsou hluk, narušování nočního klidu či vandalismus. Lidé směřující za literární či filmovou postavou navíc obvykle cestují v menších skupinách, zůstávají v destinaci delší dobu a přispívají k rozvoji udržitelného městského turismu. Kromě ekonomického přínosu může tento typ návštěvnosti posilovat i lokální hrdost obyvatel a jejich vztah k městu jako kulturnímu prostoru.

Graf 1: Vývoj počtu turistů v Praze (v mil.)

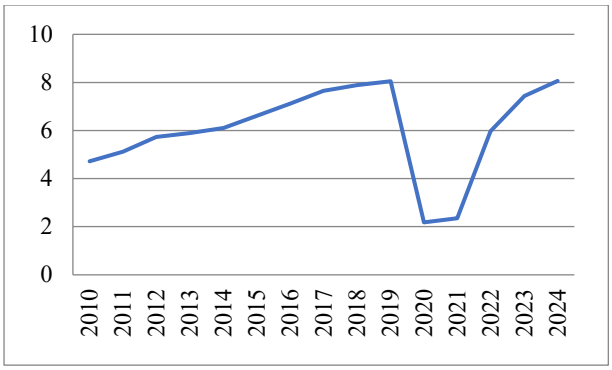

Zdroj: ČSÚ, 2025, vlastní zpracování.

Graf 2: TOP 10 nejnavštěvovanějších destinací v Evropě za rok 2024 (v mil.)

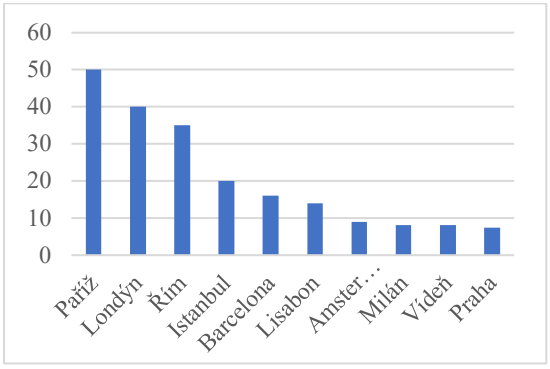

Zdroj: Feess, J. (2025), vlastní pracování.

Pokud chce stát napomoci využití této nečekané formy propagace a maximalizovat její pozitivní dopady, bylo by vhodné vytvořit specifické turistické produkty spojené s takzvanou Brownovou Prahou. Soukromý sektor již postupně reaguje například vytvářením Langdonových tras po hlavním městě, díky nimž se návštěvníci mohou vydat ve stopách hlavního hrdiny románu. Tyto trasy však mohou být využity i strategicky — například k nasměrování turistů do částí města, které dosud nebyly tak atraktivní. Zvýšený zájem lze očekávat u lokalit, jako je Bastion u Božích muk či Park Folimanka, které byly dosud mimo hlavní turistické trasy, avšak díky románu mohou získat nový symbolický význam. Podobně lze předpokládat větší zájem o židovskou čtvrť a širší využití motivu pražského Golema jako kulturního i turistického symbolu metropole.

Pro Prahu však tato příležitost není zcela nová. Město je dlouhodobě spojeno se jmény kulturních velikánů, jako jsou Franz Kafka, Wolfgang Amadeus Mozart či Antonín Dvořák. Román Dana Browna i úspěch české videohry Kingdom Come: Deliverance však představují další důkaz, že česká kultura má potenciál oslovit svět prostřednictvím příběhů, které propojují historii, moderní média a kulturní identitu. Právě tato schopnost vyprávět univerzální a srozumitelné příběhy zasazené do českého kontextu může být v budoucnu jedním z nejcennějších nástrojů mezinárodní kulturní diplomacie i udržitelného rozvoje turismu.

Zdroje

- CzechTourism. (2025). The Kingdom Come phenomenon: Record attendance, game locations attract mainly young people. https://www.businessinfo.cz/clanky/fenomen-kingdom-come-rekordni-navstevnost-mista-ze-hry-lakaji-hlavne-mlade/
- Brown, D. (2000). Angels & Demons. Pocket Books.
- Brown, D. (2003). The Da Vinci Code. Doubleday.
- Brown, D. (2013). Inferno. Doubleday.
- Brown, D. (2025). Tajemství všech tajemství. Argo.
- ČSÚ, 2025. Český statistický úřad. (2025). Hlavní město Praha, roční údaje 2012–2024 [Datová sada]. Veřejná databáze ČSÚ. https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf
- Louis, B. (2022,). Tom Hanks trashes Da Vinci Code movies as commercial hooey. Screen Rant. https://screenrant.com/da-vinci-code-movies-tom-hanks-response-bad/
- Rao, M. M. (2020). 49. The Da Vinci Code by Dan Brown – Why Its Sensational and Successful…!! MM Rao Life Strategies. https://www.mmrao.com/post/49-the-da-vinci-code-by-dan-brown
- Rosslyn Chapel Trust. (2024) Research reveals Da Vinci Code impact – 21 years after publication. Rosslyn Chapel. https://www.rosslynchapel.com/news/research-reveals-da-vinci-code-impact-21-years-after-publication/
- Feess, J. (2025). The most visited cities in Europe: A guide to the most popular European cities. The Savvy Backpacker. https://thesavvybackpacker.com/most-visited-cities-in-europe/

Autor

MARTIN ZEMAN
Analytik

Martin Zeman vystudoval Národohospodářskou fakultu a Fakultu podnikohospodářskou na Vysoké škole ekonomické v Praze. Na VŠE také obhájil svou dizertační práci. Odborně se zabývá hospodářskou politikou, fiskální politikou a veřejnými financemi. Je autorem několika odborných článků, vystupuje na mezinárodních konferencích a publikuje komentáře v médiích. Několik let působil jako poradce ministryně a také v dalších institucích zabývajících se veřejnými financemi.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

+420 602 502 674

www.politikaspolecnost.cz

office@politikaspolecnost.cz